

Sygn. akt XXV C 1204/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 października 2022 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXV Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Anna Ogińska - Łągiewka

po rozpoznaniu w dniu 31 października 2022 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa Województwa (...)

przeciwko Państwowemu Gospodarstwu Wodnemu „Wody Polskie”

o zapłatę

I. zasądza od Państwowego Gospodarstwa (...) na rzecz Województwa (...) kwotę 688.120,07 zł (słownie: sześćset osiemdziesiąt osiem tysięcy sto dwadzieścia złotych siedem groszy) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 8 maja 2018 r. do dnia zapłaty;

II. ustala, że powód wygrał niniejszy spór w całości, pozostawiając szczegółowe wyliczenie kosztów procesu referendarzowi sądowemu po uprawomocnieniu się wyroku.

Sygn. akt XXV C 1204/19

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 31 grudnia 2018 r. (data prezentaty, data stempla nieczytelna) powód Województwo (...) wniósł o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym i zasądzenie w nim od pozwanego Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie (dalej jako Wody Polskie) na rzecz powoda kwoty 688.120,07 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 8 maja 2018 r. do dnia zapłaty oraz kosztami procesu według norm przepisanych.

Uzasadniając swoje roszczenie powód wskazał, że dochodzi od pozwanego zapłaty kwoty, którą wypłacił w marcu 2018 r. byłym pracownikom jednostki organizacyjnej Województwa (...) – (...) Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w R. w likwidacji tytułem dodatkowego rocznego wynagrodzenia, tzw. trzynastki, za rok 2017. Powód wskazał, że pracownicy (...) Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w R. w likwidacji z dniem 1 stycznia 2018 r. stali się z mocy prawa, na podstawie art. 542 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne, pracownikami Wód Polskich. Było to związane ze zmianą kompetencji organów władzy publicznej w zakresie gospodarowania wodami i koniecznością przeniesienia pracowników z organów administracji samorządowej do nowo powstałego podmiotu tj. do Wód Polskich. W konsekwencji tych zmian ustrojowych Sejmik Województwa (...) w dniu 27 listopada 2017 r. podjął uchwałę nr (...) w sprawie likwidacji jednostki budżetowej Województwa (...) – (...) Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w R.. Tytułem dodatkowego wynagrodzenia za rok 2017 powód wypłacił byłym pracownikom łącznie 688.120,07 zł. Kwota ta stanowi nienależne świadczenie, które zostało spełnione za pozwanego. W ocenie powoda pozwany był zobowiązany do wypłaty dodatkowego wynagrodzenia na podstawie art. 23⁽¹⁾ Kodeksu pracy (dalej k.p.) w zw. z art. 542 ust. 5 Prawa wodnego. Doszło bowiem do przejęcia zakładu pracy, a zgodnie z art. 23⁽¹⁾ k.p. za zobowiązania wynikające ze stosunku pracy, powstałe po przejściu zakładu pracy na nowego pracodawcę, odpowiada wyłącznie nowy pracodawca. Zdaniem powoda nie ma podstaw do stosowania art. 23⁽¹⁾ § 2 k.p. mówiącego o solidarnej odpowiedzialności dotychczasowego i nowego pracodawcy za zobowiązania wynikające ze stosunku

pracy powstałe przed przejściem części zakładu pracy na innego pracodawcę. W niniejszej sprawie doszło bowiem do przejęcia całości zakładu pracy. Dotychczasowy (...) Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w R. oraz cała jego rozbudowana struktura terytorialna przestały istnieć zarówno w sensie formalnym, materialnym jak i funkcjonalnym z dniem 31 grudnia 2017 r. Jednostka została postawiona w stan likwidacji, z dniem 1 stycznia 2018 r. zaprzestała wykonywania zadań publicznych dotychczas przynależnych marszałkowi województwa.

Powód podniósł, że wypłacając byłym pracownikom dodatkowe wynagrodzenie kierował się wyłącznie troską o byłych pracowników, koniecznością zabezpieczenia ich interesów i uniknięcia kilkuset procesów sądowych. W ocenie powoda po stronie Wód Polskich powstało bezpodstawne wzbogacenie, którego zwrotu dochodzi na podstawie art 405 k.c. w zw. z art. 410 § 2 k.c. Powód zaznaczył, że brak jest podstaw do zastosowania art. 411 pkt 1 k.c. albowiem spełnił świadczenie z zastrzeżeniem zwrotu, o czym poinformował pracowników oraz pozwanego. Brak jest też podstaw do stwierdzenia, że spełnienie świadczenia przez powoda czyniło zadość zasadom współzycia społecznego, dotyczyło przedawnionego roszczenia, bądź zostało spełnione zanim wierzytelność stała się wymagalna.

W dniu 1 lutego 2019 r. Referendarz sądowy w Sądzie Okręgowym w Warszawie wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym zgodnie z żądaniem pozwu (nakaz zapłaty – k. 292).

W sprzeciwie od nakazu zapłaty z dnia 19 lutego 2019 r. (data stempla – k. 303) Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie wniosło o uchylenie nakazu zapłaty w całości i oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Pozwany wniosł także o umorzenie postępowania z uwagi na brak formalny pozwu w postaci nie wskazania czy strony podjęły próbę mediacji lub innego pozasądowego rozwiązania sporu.

Na wstępie pozwany podniósł, że powództwo jest przedwczesne, gdyż przed skierowaniem pozwu na drogę postępowania sądowego, strona powodowa nie przeprowadziła obligatoryjnego postępowania ugodowego zakończonych protokołem rozbieżności. Nie spełnia zaś wymogu polubownego rozwiązania sporu skierowanie do pozwanego wezwania do zapłaty. Pozwany zarzucił też, że strona powodowa nie wykazała podstawy dochodzonego roszczenia. Nie przedstawiono dowodów potwierdzających uprawnienie każdej z osób do wypłaty świadczenia z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego co do zasady (kryteria ustawowe), jak i co do wysokości tego świadczenia. Dowodem w tym zakresie nie może być przedłożone przez powoda zestawienie wynagrodzeń. Pozwany wskazał również, że strona powodowa nie wykazała, czy do przejęcia zakładu pracy doszło w całości czy w części – a jeżeli w części, to w jakim zakresie. W ocenie pozwanego jest to okoliczność istotna dla oceny legitymacji procesowej. Poza tym zobowiązania finansowe z związane z likwidacją (...) w R. były zobowiązaniami własnymi powoda. Skoro zatem powód wypłacił pracownikom świadczenie w postaci dodatkowego wynagrodzenia rocznego za rok 2017 (choć twierdzi, że było ono nienależne), to świadczenie winno być uwzględnione w zobowiązaniach ujętych w bilansie otwarcia likwidacji jednostki. Zdaniem pozwanego powód przejął to zobowiązanie traktując je jako własne. Powód miał też wyodrębnione środki na to zobowiązanie. W tych okolicznościach żądanie od pozwanego świadczenia, które powód wypłacił jako zobowiązanie własne jest niezasadne i sprzeczne z zasadami współzycia społecznego (art. 5 k.c.) (sprzeciw od nakazu zapłaty – k. 297-301).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Do dnia 31 grudnia 2017 r. zadania z zakresu melioracji, gospodarki wodnej i ochrony przeciwpowodziowej, jako zadania zlecone z zakresu administracji rządowej samorządowi województwa - marszałkom województw wykonywała w (...) samorządowa jednostka organizacyjna (...) Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w R. (dalej jako: (...)). Jednostka ta została utworzona i funkcjonowała wyłącznie w celu wykonywania zadań przypisanych Marszałkowi Województwa (...) oraz (...) w ustawie z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne (Dz. U. Nr 115, poz. 1229) (statut (...) Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w R. wraz z załącznikami i dalszymi zmianami – k. 29-44).

Z dniem 1 stycznia 2018 r. wyżej wymienione zadania przejął nowo powstały podmiot – Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie – utworzony na podstawie przepisów ustawy z 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (dalej jako: Prawo wodne) oraz rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 28 grudnia 2017 r. w sprawie nadania statutu

Wodom Polskim. W konsekwencji dalsze funkcjonowanie (...) Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w R. stało się bezprzedmiotowe.

W związku z powyższą zmianą przepisów prawa Sejmik Województwa (...) podjął w dniu 27 listopada 2017 r. uchwałę nr (...) w sprawie likwidacji jednostki budżetowej (...) Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w R. z dniem 1 stycznia 2018 r. Termin zakończenia likwidacji ustalono początkowo na dzień 30 czerwca 2018 r. a następnie przedłużono do dnia 31 grudnia 2018 r.

W treści uchwały wskazano, że mienie ruchome znajdujące się na stanie wojewódzkich magazynów przeciwpowodziowych zostanie nieodpłatnie przekazane do Wojewody (...) a mienie ruchome i nieruchomości (...) Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w R. zostanie rozdysponowane przez likwidatora zgodnie z uchwałą nr (...) Sejmiku Województwa (...) z dnia 23 listopada 2012 r. Należności i zobowiązania zlikwidowanej jednostki budżetowej przejmuje Urząd Marszałkowski Województwa (...) w R., o ile przepisy szczególne nie stanowią inaczej.

Zarząd Województwa (...) w R. z dniem 1 stycznia 2018 r. powołał na jej likwidatora E. L. uchwałą nr (...) z dnia 19 grudnia 2017 r. (okoliczności bezsporne, uchwała Sejmiku Województwa (...) nr (...) z dnia 27 listopada 2017 r. zmieniona uchwałą nr (...) z dnia 25 czerwca 2018 r. – 45-46, uchwała Zarządu (...) nr (...)/ (...) z dnia 19 grudnia 2017 r. z załącznikami – k. 19-22).

Z dniem wejścia w życie ustawy Prawo wodne Wody Polskie wykonują zadania dotychczasowego Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, dotychczasowych dyrektorów regionalnych zarządów gospodarki wodnej oraz marszałków województw związane z utrzymaniem wód oraz pozostałego mienia Skarbu Państwa związanego z gospodarką wodną, a także inwestycjami w gospodarce wodnej (art. 526 ustawy Prawo wodne). Należności, zobowiązania, prawa i obowiązki Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej będącego państwową jednostką budżetową oraz regionalnych zarządów gospodarki wodnej będących państwowymi jednostkami budżetowymi stają się odpowiednio należnościami, zobowiązaniami, prawami i obowiązkami Wód Polskich (art. 527 ustawy Prawo wodne).

Ustawa uregulowała również sytuację prawą pracowników tych podmiotów, które wykonywały zadania związane z gospodarką wodną. Zgodnie z art. 542 ustawy Prawo wodne do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy marszałkowie województw oraz kierownicy wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych realizujących zadania marszałków województw określone w przepisach ustawy uchylanej w art. 573 opracują i prześlą ministrowi właściwemu do spraw gospodarki wodnej oraz właściwym wojewodom wykazy pracowników tych urzędów i jednostek organizacyjnych, uwzględniając zakres wykonywanych dotychczas czynności (ust. 1). W wykazach, o których mowa w ust. 1, nie ujmuje się pracowników, którym będą powierzone zadania inne niż zadania marszałków województw określone w przepisach ustawy zmienianej w art. 505 oraz w przepisach ustawy uchylanej w art. 573 (ust. 2). Do dnia wejścia w życie ustawy marszałkowie województw oraz kierownicy wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych zawiadamiają pracowników urzędów i jednostek organizacyjnych o treści wykazów w formie pisemnej (ust. 3). Z upływem miesiąca od dnia zawiadomienia pracowników urzędów i jednostek organizacyjnych o treści wykazów pracownicy tych urzędów i jednostek organizacyjnych wymienieni w wykazach stają się z mocy prawa pracownikami:

- 1) Wód Polskich albo
- 2) właściwych urzędów wojewódzkich, jeżeli wykonują zadania związane z utrzymywaniem wojewódzkich magazynów przeciwpowodziowych.

Przepisy art. 23¹ ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy stosuje się odpowiednio (ust. 5) (okoliczności bezsporne).

W związku z reorganizacją ustawową wszyscy pracownicy (...) w R. z dniem stali się z mocy prawa pracownikami Wód Polskich, z wyjątkiem pracownika wykonującego zadania związane z utrzymywaniem wojewódzkich magazynów

przeciwpowodziowych, który stał się pracownikiem (...) Urzędu Wojewódzkiego w R. (vide pismo Marszałka Województwa (...) z dnia 07.03.2018 r. – k. 58-61).

Pismem z dnia 20 listopada 2017 r. skierowanym do Pełnomocnika do spraw Organizacji Wód Polskich (...) Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w R. przesłał opracowany wykaz pracowników (...) wykonujących zadania w zakresie gospodarki wodnej (pismo z dnia 20.11.2017 r. – k. 47).

Pismem z dnia 16 lutego 2018 r. Wody Polskie zwróciły się do Marszałka Województwa (...) wskazując na zaniepokojenie, że część pracowników, którzy przeszli z mocy prawa z (...) w R. do Wód Polskich, nie otrzymała i nie wie kiedy otrzyma dodatkowe wynagrodzenie za 2017 r. Zaznaczono, że pracownicy ci w 2017 r. wykonywali zadania wynikające z kompetencji organów samorządowych. Poproszono o wyjaśnienie i informacje kiedy wynagrodzenia zostaną wypłacone (pismo - k. 51).

Marszałek Województwa (...) zwrócił się do Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z prośbą o podjęcie działań zmierzających do uregulowania powyższego problemu (pismo Marszałka Województwa (...) z dnia 07.03.2018 r. – k. 58-61).

W piśmie z dnia 2 marca 2018 r. likwidator (...) Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w R. w likwidacji skierowanym do Prezesa Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie wskazał, że zgodnie z przepisami Kodeksu pracy i ustawy o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym, a także z uwagi na sposób przejęcia (...) w R. przez Wody Polskie, to Wody Polskie ponoszą odpowiedzialność za wypłatę dodatkowego wynagrodzenia rocznego przejętych pracowników. Dołączył do pisma listę osób z danymi niezbędnymi do wypłaty dodatkowego wynagrodzenia. W uzasadnieniu wskazał, że w planie budżetowym (...) w R. w likwidacji kwoty na wypłatę tzw. trzynastek zostały przewidziane tylko dla 20 osób, które przeszły na emeryturę lub rozwiązały umowę o pracę przed 31 grudnia 2017 r., zaś dla pozostałych 163 osób, którzy z mocy prawa stali się pracownikami Wód Polskich, nie było zabezpieczonych środków. Pismo zostało doręczone w dniu 6 marca 2018 r. (pismo likwidatora z dnia 02.03.2018 r. wraz z załącznikami – k. 52-56, potwierdzenie doręczenia – k. 57-57v).

W odpowiedzi na powyższe pismo Wody Polskie pismem z dnia 23 marca 2018 r. odmówiło wypłaty pracownikom trzynastego wynagrodzenia za 2017 rok. Jako uzasadnienie wskazano, że wypłata wynagrodzenia następuje z wyodrębnionych na ten cel środków. Tym samym wynagrodzenie roczne za 2017 r. zostało uwzględnione w zobowiązaniach ujętych w bilansie otwarcia likwidacji jednostki budżetowej, zaś wypłata została powierzona przez Zarząd Województwa (...) likwidatorowi w Harmonogramie likwidacji (...) w R. w likwidacji (pismo z dnia 23.03.2018. - k. 66).

Wody Polskie poinformowało Państwową Inspekcję Pracy o naruszeniu przepisów prawa pracy, do którego może dojść w skali ogólnopolskiej w związku z możliwym zaniechaniem przez marszałków województw oraz przez starostów wypłaty dodatkowego wynagrodzenia rocznego dla pracowników jednostek sfery budżetowej, którzy z dniem 1 stycznia stali się pracownikami Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie. Do dnia wystosowania pisma pracownicy nie otrzymali od dotychczasowego pracodawcy informacji w sprawie wysokości i terminu wypłacenia im należnego za 2017 r. dodatkowego wynagrodzenia rocznego (pismo z dnia 08.03.2018 r. – k. 277-278).

Zarząd Województwa (...) w R. uchwałą nr (...) z dnia 27 marca 2018 r. w sprawie zmian w budżecie Województwa (...) na 2018 r. dokonano zwiększania planu wydatków budżetu Województwa (...) na 2018 r. o kwotę 693.807 zł (uchwała nr (...) – k. 70-72).

W dniu 29 marca 2018 r. (...) w R. w likwidacji wypłacił 163 byłym pracownikom, którzy przeszli do Wód Polskich dodatkowe, tzw. trzynaste, wynagrodzenie za rok 2017 wraz z pochodnymi składkami FUS i FP. Żaden z pracowników nie zgłaszał zastrzeżeń co do wysokości wypłaconego trzynastego wynagrodzenia. Także Wody Polskie nie zgłaszały zastrzeżeń do (...) w R. co do wysokości wynagrodzenia wypłaconego przejętym przez Wody Polskie wynagrodzenia. Dodatkowe wynagrodzenie pracownikom, którzy przeszli do Wód Polskich zostało wypłacone w łącznej kwocie 688.120,07 zł na podstawie trzech list: (...) na łączną kwotę 598.710,55 zł, (...) na łączną kwotę 79.131,77 zł, (...) na

łącną kwotę 10.277,75 zł. W związku z powyższym (...) w likwidacji wystawił w dniu 11 kwietnia 2018 r. notę księgową obciążającą Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie na kwotę 688.120,07 zł, wzywając do zapłaty wskazanej kwoty w terminie 14 dni na rachunek bankowy (...) w R. w likwidacji. Nota księgową obciążającą została doręczona w dniu 23 kwietnia 2018 r. (zestawienie list płac – k. 73, paski wypłaconych dodatkowych wynagrodzeń – k. 74-270, nota księgową – k. 271-272, potwierdzenie odbioru – k. 273-273v).

W odpowiedzi na powyższe wezwanie Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie nie uznało zgłoszonego roszczenia zarówno co do zasady, jak i co do wysokości oraz zwróciło notę księgową obciążającą. W uzasadnieniu wskazało, że wypłata dodatkowego wynagrodzenia rocznego stanowiła zobowiązanie pracownicze ciążące na likwidowanej jednostce jako pracodawcy, a zatem dokonując wypłaty środków w ramach dodatkowego wynagrodzenia rocznego za 2017 rok likwidator (...) zrealizował w części harmonogram prowadzenia likwidacji jednostki (pismo z dnia 19.04.2018 r. – k. 274-276).

Pismem z dnia 16 października 2018 r. likwidator (...) w R. w likwidacji wezwał Wody Polskie do zapłaty kwoty 688.120,07 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia ich wymagalności, tj. od dnia 8 maja 2018 r., w nieprzekraczalnym terminie 14 dni od dnia otrzymania niniejszego wezwania, pod rygorem skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego. Wody Polskie ponownie odmówiły zadośćuczynieniu wezwaniu (pismo z dnia 16.10.2018 r. – k. 282-284, potwierdzenie odbioru – k. 285-286, pismo z dnia 31.10.2018 r. – k. 287).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wskazanych wyżej dokumentów, których prawdziwość nie budziła wątpliwości Sądu i nie była kwestionowana przez strony. Stanowią one spójny, wzajemnie uzupełniający się i niezawierający wewnętrznych sprzeczności materiał dowodowy, pozwalający na ustalenie wszystkich faktów mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 227 k.p.c.).

Na podstawie art. 235² § 1 pkt 2 i 5 k.p.c. Sąd oddalił wniosek Wód Polskich o przesłuchanie wszystkich byłych pracowników, którym wypłacono trzynaste wynagrodzenie, jako zbędny i zmierzający do przedłużenia postępowania. Okoliczność wypłaty wynagrodzenia poszczególnym pracownikom została bowiem wykazana dowodami z dokumentów. Nie uszło uwadze Sądu, że dla tych świadków adresem do doręczeń ma być adres pracodawcy (pозwanego), co oznacza że pracownicy ci są nadal zatrudnieni u pozwanego.

Na podstawie art. 235² § 1 pkt 2 i 5 k.p.c. Sąd pominął także dowód z przesłuchania stron uznając, że wszystkie okoliczności niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy zostały wyjaśnione w postępowaniu dowodowym.

Sąd na podstawie art. 235² § 1 pkt 2 i 5 k.p.c. oddalił także wniosek pozwanego o zobowiązanie powoda do złożenia pozostałych dokumentów, wskazanych szczegółowo w sprzeciwie od nakazu zapłaty, z uwagi na ich zbędność dla rozstrzygnięcia sprawy. Istotne okoliczności dla rozstrzygnięcia sprawy zostały wykazane dokumentami złożonymi do akt sprawy wraz z pozwem, a pozostałe są bez znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy oraz zmierzają jedynie do spowodowania przewlekłości niniejszego postępowania.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Sąd wydał wyrok na podstawie art. 15zszs² ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...)19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych.

Powództwo okazało się zasadne w całości .

W pierwszej kolejności należało jednak odnieść się do zarzutu pozwanego, jakoby pozew był obarczony brakiem formalnym pozwu, tj. nie zawierał informacji, czy strony podjęły próbę mediacji lub innego pozasądowego sposobu rozwiązania sporu, a w przypadku gdy takich prób nie podjęto, wyjaśnienie przyczyn ich niepodjęcia. Zdaniem pozwanego wytoczone powództwo należy uznać za przedwczesne, gdyż przed skierowaniem pozwu na drogę

postępowania sądowego strona powodowa nie przeprowadziła obligatoryjnego postępowania ugodowego. Pozwany na potwierdzenie swoich twierdzeń przywołał także tezę postanowienia Sądu Apelacyjnego w Szczecinie - I Wydział Cywilny z dnia 1 września 2016 r. I ACz 682/16, która stanowi, że w razie niewskazania w pozwie informacji, czy strony podjęły próbę mediacji lub innego pozasądowego sposobu rozwiązania sporu, a w przypadku gdy takich prób nie podjęto, wyjaśnienie przyczyn ich niepodjęcia (art. 187 § 1 pkt 3 k.p.c.), przewodniczący wzywa powoda do usunięcia zaistniałego braku formalnego pod rygorem zwrotu pozwu (art. 130 § 1 zd. 1 k.p.c.). Z twierdzeniami pozwanego jednakże nie sposób się zgodzić, a na marginesie warto wskazać, że Sad rozpoznający niniejszą sprawę nie jest związany wskazanym przez pozwanego orzecznictwem.

Nalozony na powoda obowiazek podania informacji co do przedsadowego postepowania ugodowego zostal przez ustawodawce zaliczony do wymogow formalnych pozwu, ktorego niedochowanie nie skutkuje jednak niemoznoscia nadania sprawie dalszego biegu. Z tych wzgledow powod, ktory nie zawarl w pozwie rozważanej informacji, nie bedzie wzywany do uzupehlenia brakow pozwu w tym zakresie, a sam pozew nie bedzie mogl byc z tego powodu zwrócony (art. 130 § 1 k.p.c.). Informacja o podjetych przez strony probach pozasadowego zakonczenia sporu lub zaniechaniu ich podjcia, ktora powod powinien zawrzec w pozwie, ma umozliwic sadowi dokonanie oceny realnych mozliwosci zakonczenia sporu sadowego w drodze mediacji, a tym samym celowosci skierowania stron do mediacji (wiecej na ten temat zob. A. Budniak-Rogala, Wymog obligatoryjny pozwu z art. 187 § 1 pkt 3 k.p.c. – de lege lata i de lege ferenda, [w:] J. Olszewski, L. Blaszcak, R. Morek (red.), Arbitraz i mediacja – perspektywy prywatnoprawna i publicznoprawna. Ksiega pamiatkowa ku czci profesora Jana Lukasiewicza, Rzeszow 2018, s. 93 i n. wraz z powolana tam obszernie literatura).

Przenoszac powyzsze na grunt niniejszej sprawy nalezy wskazac, ze pozew nie jest obarczony brakiem formalnym, uniemozliwiajacy nadanie mu biegu. W uzasadnieniu pozwu powod opisal proby pozasadowego rozwiązania sporu, co wyszczegolnil w ostatnim akapicie pozwu, wskazujac na dowody z dokumentow wskazujace, ze powod niejednokrotnie wzywarl pozwanego do zaplaty, a pozwany kazdorazowo odmawial zasadnosci zadośćuczynieniu roszczeniu powoda. W ocenie Sadu powod przed zlozeniem pozwu nalezycie zweryfikowal, czy w powstalym sporze mozliwe jest ugodowe rozwiązanie sporu. Sad na podstawie twierdzen stron dokonarl oceny, ze spór pomiedzy stronami dotyczy interpretacji przepisow prawa, a kazda ze stron obstawala przy swoim stanowisku. Zatem nie bylo celowe skierowanie stron do mediacji, skoro nie zostalo wydane postanowienie w tym przedmiocie.

Przechodzac zatem do merytorycznego rozpoznania niniejszej sprawy wskazac nalezy, ze stan faktyczny w niniejszej sprawie byl praktycznie bezsporny dla wydania rozstrzygnięcia. Postepowanie dowodowe ograniczylo sie glownie do przeprowadzenia dowodow z dokumentow, ktorych autentycznosc i wiarygodnosc nie byla przez strony kwestionowana. W szczegolnosci poza sporem bylo, ze pracownicy przepracowali caly 2017 r. w (...) w R., a od 1 stycznia 2018 r. ich pracodawca bylo Panstwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie. Wskazane fakty wynikaly bowiem z wymiany pism dokonywanych przez strony przed procesem. Jako okolicznosc bezsporna jawil sie tez fakt postawienia w stan likwidacji z dniem 1 stycznia 2018 r. (...) w R.. Nie bylo tez kontrowersji w zakresie wysokosci przyslugujacego pracownikom dodatkowego wynagrodzenia rocznego, gdyz powod przedstawil w tej materii dokumenty znajdujace sie w jego posiadaniu, zas jak sam slusznie zauwazyl pozwany posiada akta osobowe tychze pracownikow.

Spór pomiedzy stronami sprowadzal sie do zagadnienia prawnego - ustalenia podmiotu zobowiazanego do zaplaty na rzecz 163 pracownikow dodatkowego rocznego wynagrodzenia za rok 2017 (tzw. trzynastki): czy obowiazek ten obciaza (...) w R. w likwidacji czy tez Panstwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.

Przedmiotem ządania powoda byla kwota 688.120,07 zł stanowiacą równowartość kwoty wyplaconej przez powoda na rzecz 163 byłych pracownikow jednostki organizacyjnej Województwa (...) – (...) Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych

w R. (dalej jako: (...)) w marcu 2018 r. tytułem dodatkowego rocznego wynagrodzenia. W ocenie powoda do zaplaty tej kwoty bylo zobowiazane Panstwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, ktore z dniem 1 stycznia 2018 r. przejęło

tych pracowników z mocy prawa. W konsekwencji, zdaniem powoda, Wody Polskie wzbogaciły się jego kosztem, co uzasadnia zwrot tej kwoty na podstawie art. 405 k.c. w zw. z art. 410 § 2 k.c.

Kwestię zwrotu bezpodstawnego wzbogacenia reguluje art. 405 k.c., w myśl którego, kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to nie było możliwe, do zwrotu jej wartości. Zobowiązanie z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia powstaje przy zaistnieniu trzech przesłanek. Po pierwsze, korzyść musi być uzyskana bez podstawy prawnej, co ma miejsce, gdy u jej podstaw nie leży ani czynność prawna, ani przepis ustawy, ani orzeczenie sądu lub decyzja administracyjna. Po drugie, korzyść musi mieć wartość majątkową, możliwą do określenia w pieniądzu. Po trzecie, korzyść musi być uzyskana kosztem innej osoby, co oznacza istnienie powiązania pomiędzy wzbogaceniem po jednej stronie, a zubożeniem po drugiej stronie. Szczególnym rodzajem bezpodstawnego wzbogacenia jest tzw. świadczenie nienależne, o którym mowa w art. 410 k.c. Świadczenie jest nienależne w sytuacjach określonych w art. 410 § 2 k.c., w tym również w przypadku, gdy spełniający świadczenie nie był w ogóle zobowiązany lub nie był zobowiązany względem osoby, której świadczył.

Na skutek wejścia w życie ustawy z 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne nastąpiła zmiana kompetencji organów władzy publicznej w zakresie gospodarowania wodami. Na mocy art. 525 ust. 7 powyższej ustawy zniesiono dyrektorów regionalnych zarządów gospodarki wodnej, zaś regionalne zarządy gospodarki wodnej będące państwowymi jednostkami budżetowymi stały się jednostkami organizacyjnymi Wód Polskich, które są państwową osobą prawną. W konsekwencji likwidacji uległ (...) Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w R. stanowiący jednostkę organizacyjną Województwa P..

Zgodnie z art. 542 ust. 4 Prawa wodnego pracownicy (...) Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w R. stali się z mocy prawa pracownikami Wód Polskich z dniem 1 stycznia 2018 r. Jak stanowił zaś art. 526 Prawa wodnego z dniem wejścia w życie ustawy Wody Polskie przejęły zadania dotychczasowego Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, dotychczasowych dyrektorów regionalnych zarządów gospodarki wodnej oraz marszałków województw związane z utrzymaniem wód oraz pozostałego mienia Skarbu Państwa związanego z gospodarką wodną, a także inwestycjami w gospodarce wodnej. (...) w R., stanowiący odrębną jednostkę organizacyjną, został stworzony tylko i wyłącznie w celu realizacji zadań zleconych z zakresu administracji rządowej. Działał wyłącznie w oparciu o przepisy ówczesnie obowiązującej ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne (Dz.U. z 2017 r. poz. 1121), która utraciła moc na podstawie art. 573 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne. Pracownicy (...) w R. realizowali te same zadania, które weszły w kompetencje nowoutworzonego podmiotu – Wód Polskich. Na działalność nowo utworzonego podmiotu prawa zabezpieczono środki finansowe w regule wydatkowej w art. 569 nowej ustawy – Prawo wodne.

Na podstawie zatem przytoczonych powyżej przepisów można dojść do konkluzji, że odpowiedzialność za zapłatę dodatkowego wynagrodzenia rocznego za 2017 ponoszą Wody Polskie. Z dniem 1 stycznia 2018 r. przejęły one bowiem prawie wszystkich pracowników (...) w R., co skutkowało koniecznością postawienia tej jednostki organizacyjnej w stan likwidacji. (...) realizował wyłącznie zadania z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone w oparciu o przepisy ówczesnie obowiązującej ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne. (...) nie realizował zadań jednostki samorządu terytorialnego. Jego dalsze istnienie nie było zatem celowe.

Zgodnie z art. 542 ust. 5 Prawa wodnego przepisy art. 23¹ ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy stosuje się odpowiednio do zmiany podmiotowej po stronie pracodawcy. Zgodnie z art. 23¹ § 1 k.p. w razie przejścia zakładu pracy lub jego części na innego pracodawcę staje się on z mocy prawa stroną w dotychczasowych stosunkach pracy, z zastrzeżeniem przepisów § 5. Odesłanie do tej regulacji oznacza, że przejście pracowników następowało na zasadach obowiązujących przy przejściu zakładu pracy na nowego pracodawcę. Założeniem tych unormowań było zagwarantowanie pracownikom przejmowanym przez nowego pracodawcę kontynuacji ich dotychczasowych stosunków pracy na co najmniej dotychczasowych warunkach. Sąd Najwyższy wskazał, że pracownicy sfery publicznej nie mogą być traktowani w mniej korzystny sposób od pracowników sfery niepublicznej, jeśli chodzi o ochronę trwałości stosunku zatrudnienia w przypadku rzeczywistego przejścia zakładu pracy lub jego części na inny podmiot. Nie ma podstaw do wyłączenia lub ograniczenia stosowania art. 23¹ k.p. do pracowników zatrudnionych

w organach administracji. Aczkolwiek, nie w każdej sytuacji likwidacji (zniesienia) jednostki organizacyjnej administracji publicznej i przejęcia jej zadań przez inną jednostkę organizacyjną administracji publicznej znajduje zastosowanie art. 23¹ k.p. Przepisy normujące stosunki pracy określonych kategorii pracowników administracji publicznej mogą bowiem wprowadzać odmienne skutki likwidacji takiej jednostki i przekazania jej zadań innej jednostce. Ustawowe określenie sytuacji prawnej pracowników likwidowanych urzędów (jednostek organizacyjnych administracji publicznej) wydaje się bardziej odpowiednie niż bezpośrednie stosowanie do nich art. 23¹ k.p. (por. uchwała Składu Siedmiu Sędziów Sądu Najwyższego z 28 marca 2013 r., sygn. III PZP 1/13). Na gruncie przedmiotowej sprawy mamy do czynienia właśnie z ustawowym określeniem sytuacji prawnej pracowników likwidowanego (...) w R. – ustawa z 20 lipca 2017 r. Prawo wodne wprost wskazuje, że stosuje się do nich art. 23¹ k.p.

Wedle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego do przejścia zakładu pracy na innego pracodawcę w rozumieniu art. 23¹ § 1 k.p. dochodzi, gdy dotychczasowy pracodawca przestaje istnieć zarówno w sensie prawnym, jak i faktycznym. W następstwie dokonanego przekształcenia pracownicy stają się z mocy prawa stronami stosunków pracy z nowym pracodawcą, który ponosi odpowiedzialność za zobowiązania wynikające ze stosunków pracy powstałe przed przejściem na niego dotychczasowego zakładu pracy. Motywem regulacji zawartej w art. 23¹ k.p. jest ochrona interesów pracownika w związku ze zmianą pracodawcy i istnieniem zaległych zobowiązań powstałych u poprzedniego pracodawcy.

Nie ulega wątpliwości, że właśnie po to ustawodawca wyraźnie wskazał, że art. 23¹ k.p. ma odpowiednie zastosowanie, aby uciąć spekulacje związane z ustalaniem czy doszło do przejścia za pracownikiem zakładu pracy lub jego części. Ustawodawca chciał zagwarantować pracownikom, których obejmą zmiany związane ze strukturą ustroju wodnego, że ich warunki zatrudnienia nie ulegną zmianie oraz że ich sytuacja prawna nie będzie zależała od dowolnej interpretacji ogólnie obowiązujących przepisów prawa przez poszczególne podmioty.

(...) w R. stanowił odrębną jednostkę organizacyjną w ramach tego zakładu utworzoną wyłącznie w celu realizacji zadań z zakresu administracji rządowej lub innych zadań zleconych w oparciu o przepisy ówczesnie obowiązującej ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne. Utworzenie takiej jednostki przez województwo dopuszczał art. 8 ust. 1 i art. 18 pkt 20 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2020 r. poz. 1668) oraz art. 18 ust. 1 i 3 pkt 2 ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305). Na mocy art. 18 ust. 3 pkt 2 ustawy o finansach publicznych gminne, powiatowe lub wojewódzkie jednostki budżetowe tworzą, łączą i likwidują organy stanowiące poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego. Zlikwidowany (...) w R. był nieposiadającą osobowości prawnej wojewódzką samorządową jednostką organizacyjną, utworzoną w celu realizacji zadań województwa i podlegającą kontroli i nadzorowi sejmiku województwa oraz zarządu województwa (art. 16 ust. 1, art. 18 pkt 19 lit. f, art. 30 ust. 1, art. 30a ust. 1 oraz art. 41 ust. 2 pkt 6 ustawy o samorządzie województwa). Zadania realizowane przez (...) w R. przejęły w całości Wody Polskie, za wyjątkiem zadań związanych z utrzymywaniem magazynów przeciwpowodziowych, co skutkowało koniecznością likwidacji (...) w R. z uwagi na brak uzasadnienia dla jego istnienia. Cała struktura (...) w R. została zlikwidowana na skutek powstania nowego podmiotu – Wód Polskich, któremu ustawodawca zdecydował się nadać osobowość prawną, i który przejął zarówno zadania (...) w R., jak i pracowników dotychczas je realizujących. Prawie wszyscy pracownicy zostali przejęci przez Wody Polskie, a przejście to nastąpiło z mocy prawa. Dotychczasowy (...) w R. przestał istnieć w znaczeniu formalnym, materialnym, jak i funkcjonalnym z dniem 31 grudnia 2017 r. Zakład pracy rozumiany podmiotowo oraz funkcjonalnie został przejęty w całości na podstawie przepisów prawa, zgodnie z którymi zmiany ustrojowe w zakresie gospodarowania wodami pociągnęły za sobą zmiany organizacyjne, właściwości organów, a w konsekwencji również zmiany podmiotowe po stronie pracodawcy.

Właściwa wykładnia pojęcia „zakładu pracy” powinna mieć w polu widzenia wszystkie elementy, które składają się na funkcjonowanie takiego zakładu, a więc aspekty: majątkowy, niemajątkowy, osobowy, organizacyjny i zadaniowy. Nie można pominąć, że zakładem pracy jest również załoga, czyli zespół pracowników powiązanych funkcjonalnie z zadaniami i majątkiem. W sytuacji, gdy jak w rozpatrywanej sprawie funkcjonowanie podmiotu opiera się zarówno

na wykorzystywaniu składników majątkowych, niemajątkowych oraz pracownikach, przejęcie realizuje się w drodze transferu wszystkich wymienionych elementów. Sam przepis art. 23¹ kodeksu pracy ma charakter ogólny, w związku z czym oceniając jego skutki należy brać pod uwagę skonkretyzowane przypadki i zbadać, czy wszystkie elementy wchodzące w skład zakładu pracy zostały faktycznie przejęte. Oznacza to również, że ustawodawca może modyfikować wymiar i zakres tej normy w innych przepisach rangi ustawowej (postanowienie SN z dnia 9 lipca 2019 r., II PK 187/18, Legalis nr 1971918). Tak też stało się w przypadku pracowników (...) w R. dla których lex specialis stanowi art. 542 ustawy Prawo wodne.

Stosownie do treści art. 542 ust.1-4 Prawa wodnego do dnia wejścia w życie ustawy marszałkowie województw oraz kierownicy wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych realizujących zadania marszałków województw określone w przepisach uchylanej ustawy – Prawo wodne opracują i prześlą ministrowi właściwemu do spraw gospodarki wodnej oraz właściwym wojewodom wykazy pracowników tych urzędów i jednostek organizacyjnych, uwzględniając zakres wykonywanych dotychczas czynności. W wykazach tych nie ujmuje się pracowników, którym będą powierzone zadania inne niż zadania marszałków województw określone w przepisach uchylanej ustawy. Do dnia wejścia w życie ustawy marszałkowie województw oraz kierownicy wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych zawiadamiają pracowników urzędów i jednostek organizacyjnych o treści wykazów w formie pisemnej. Z upływem miesiąca od dnia zawiadomienia pracowników urzędów i jednostek organizacyjnych o treści wykazów pracownicy tych urzędów i jednostek organizacyjnych wymienieni w wykazach stają się z mocy prawa pracownikami Wód Polskich albo właściwych urzędów wojewódzkich, jeżeli wykonują zadania związane z utrzymywaniem wojewódzkich magazynów przeciwpowodziowych.

W okolicznościach niniejszej sprawy to zasoby ludzkie determinowały charakter zlikwidowanej jednostki, a nie składniki materialne. O powyższym świadczy okoliczność, że niemal wszyscy pracownicy zlikwidowanego (...) w R. stali się pracownikami Wód Polskich. Zajmowanie się gospodarką wodną, ochroną przeciwpowodziową, melioracją i urządzeniami wodnymi wymaga wiedzy fachowej, stąd też ustawodawca sięgnął do funkcjonujących już zasobów kadrowych. Kwestia ta ma istotne znaczenie z uwagi na stawianą przez Wody Polskie tezę o braku przejęcia zakładu pracy w całości z uwagi na brak przejęcia mienia zakładu. W ocenie Sądu brak przejęcia mienia, nie przekreśla stanowiska o przejęciu zakładu pracy w całości. Zauważyć bowiem należy, że w okolicznościach niniejszej sprawy mamy do czynienia z sytuacją nietypową, a mianowicie (...) w R. jako wyodrębniona jednostka organizacyjna został utworzony wyłącznie w celu realizowania zadań z zakresu administracji rządowej. Województwo (...) jako jednostka samorządu terytorialnego nie realizowała zadań własnych samorządu, lecz zadania z zakresu administracji rządowej określone w ustawie – Prawo wodne. Realizując nie swoje zadania musiała jednocześnie zapewnić wykwalifikowaną kadrę i wyposażyć jednostkę w mienie umożliwiające realizację tych zadań. Zważywszy, że mienie to stanowiło własność jednostki samorządu terytorialnego, a nie Skarbu Państwa, brak było podstaw prawnych de facto do wyłączenia jednostki samorządu terytorialnego i przejęcia jej mienia przez nowo powstałą osobę prawną. Pozostawienie mienia przy jednostce samorządu terytorialnego nie świadczy o funkcjonowaniu części zakładu pracy w sytuacji, gdy została ona pozbawiona zasobów ludzkich i zadań, które miałyby realizować w oparciu o nowe Prawo wodne (tak też: wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 11 sierpnia 2021 r. w sprawie o sygn. akt XXV C 249/19, niepublikowany).

W treści uchwały nr (...) w sprawie likwidacji jednostki budżetowej (...) Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w R. wskazano, że mienie ruchome znajdujące się na stanie wojewódzkich magazynów przeciwpowodziowych zostanie nieodpłatnie przekazane do Wojewody (...) a mienie ruchome i nieruchomości (...) Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w R. zostanie rozdysponowane przez likwidatora zgodnie z uchwałą nr (...) Sejmiku Województwa (...) z dnia 23 listopada 2012 r. Należności i zobowiązania zlikwidowanej jednostki budżetowej przejmuje Urząd Marszałkowski Województwa (...) w R., o ile przepisy szczególne nie stanowią inaczej. Powyższe oznacza, że prawie całe mienie, zarówno ruchome jak i nieruchomości, wykorzystywane przez (...) w R. miało zostać rozdysponowane. Potwierdza to tylko tezę o całkowitej likwidacji zakładu pracy. Pozbawienie bowiem (...) zasobów ludzkich i zadań czyniło posiadane mienie ruchome i nieruchomości bezużytecznym.

W konsekwencji należało przyjąć, że w okolicznościach niniejszej sprawy doszło do przejęcia całego zakładu pracy, a art. 23¹ § 2 k.p. nie znajduje zastosowania. Wody Polskie odpowiadają za zobowiązania wynikające ze stosunku pracy powstałe zarówno przed jak i po przejściu zakładu pracy na nowego pracodawcę. Odpowiedzialność za wypłatę dodatkowego wynagrodzenia spoczywała zatem wyłącznie na Wodach Polskich (por. wyrok Sądu Najwyższego z 23 listopada 2006 r., II PK 57/06, OSNP 2008, Nr 1–2, poz.4).

Za powyższym rozumowaniem przemawia także fakt, że na gruncie niniejszej sprawy w istocie rzeczy nastąpiła likwidacja zakładu pracy, w tym przypadku jednostki budżetowej (...) w R., a nie jej przejęcie przez inny zakład, to jest przez pozwanego. Mamy zatem do czynienia z pełną i ostateczną likwidacją poprzedniego zakładu pracy, a więc taką, w której żaden inny pracodawca nie staje się następcą zlikwidowanego zakładu, a zakład likwidowany przestaje istnieć zarówno w sferze faktu, jak i w sferze prawa (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 marca 2012 r., I PK 116/11).

W razie przejścia całości zakładu pracy na nowego pracodawcę i likwidacji pracodawcy dotychczasowego, za zobowiązania wynikające ze stosunku pracy, powstałe przed przejściem zakładu pracy na innego pracodawcę, odpowiedzialny jest tylko nowy pracodawca (wyrok SN z dnia 23 listopada 2006 r., II PK 57/06), co wynika z istoty stanu, w którym uprzedni pracodawca już nie istnieje lub nie funkcjonuje, więc brak jest podmiotu odpowiedzialnego w tym zakresie.

W tym miejscu warto też odwołać się do uchwały z dnia 7 lipca 2000r III ZP 16/00, której Sąd Najwyższy stwierdził, że w razie gdy dochodzi do przejęcia całego zakładu pracy, połączonego z likwidacją dotychczasowego pracodawcy, to za zobowiązania powstałe u poprzedniego pracodawcy odpowiedzialność ponosi nowy pracodawca. Nie do przyjęcia jest w takim przypadku uznanie, że za zobowiązania te nikt nie ponosi odpowiedzialności (nowy pracodawca nie odpowiada dlatego, że nie są to jego zobowiązania, dawny zaś z tego powodu, że już nie istnieje). W art. 23¹ k.p. ustawodawca stara się w szczególny sposób ochronić interes pracownika w związku ze zmianą pracodawcy i istnieniem zaległych zobowiązań powstałych jeszcze u poprzedniego pracodawcy. Odpowiedzialność tę zdaje się on przy tym w takich przypadkach bardziej wiązać z tym podmiotem, który dysponuje zakładem pracy (jego częścią), z którym związana jest praca danego pracownika, aniżeli z osobą pracodawcy, u którego powstało zobowiązanie. Znajduje to wyraz w art. 23¹ § 2 k.p., który stanowi, że za zobowiązania wynikające ze stosunku pracy powstałe przed przejściem części zakładu pracy na innego pracodawcę dotychczasowy i nowy pracodawca odpowiadają solidarnie. Nowy pracodawca odpowiada więc, mimo że przejmuje tylko część zakładu pracy i mimo że istnieje poprzedni pracodawca, tym bardziej więc musi on ponosić odpowiedzialność, gdy przejmuje cały zakład pracy, a jednocześnie dotychczasowy pracodawca przestaje istnieć.

Dodatkowe roczne wynagrodzenie za 2017 r. przysługiwało byłym pracownikom (...) w R. na podstawie przepisów ustawy z dnia 12 grudnia 1997 r.

o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej (dalej: ustawa o dodatkowym wynagrodzeniu). Zgodnie z art. 2 ust. 1 tej ustawy pracownik nabywa prawo do wynagrodzenia rocznego w pełnej wysokości po przepracowaniu u danego pracodawcy całego roku kalendarzowego. W orzecznictwie sądów pracy przyjmuje się, że pracownik nabywa prawo do świadczenia uzależnionego od przepracowania określonego czasu w ostatnim dniu tak oznaczonego terminu (takie orzeczenia zapadły w odniesieniu do nagrody jubileuszowej i ekwiwalentu za niewykorzystany urlop, por. wyrok SN z dnia 19 grudnia 1996 r., sygn. akt I PKN 47/96 i uchwała SN z dnia 21 maja 1999 r., sygn. akt I PZP 16/91). Należy więc uznać, że pracownik nabywa prawo do dodatkowego wynagrodzenia w ostatnim dniu roku, za który świadczenie to przysługuje. Zatem prawo pracowników do tego wynagrodzenia (zobowiązanie pracodawcy z tego tytułu) powstało w dniu 31 grudnia 2017 r. Zobowiązanie to obciążało istniejącego jeszcze pracodawcę – (...) w R.. Nie było jednak wymagalne. Stało się wymagalne dopiero w dniu 1 kwietnia 2018 r. (por. uchwała Sądu Najwyższego z 1 lutego 2000 r., sygn. akt III ZP 20/99). W ocenie Sądu kwestia ta nie miała jednak znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy albowiem jak zostało wyżej wykazane, mamy do czynienia z przejściem zakładu pracy w całości na podstawie art. 23¹ k.p.

W kontekście powyższego nie ulega wątpliwości, że powód wypłacając byłym pracownikom dodatkowe roczne wynagrodzenie stał się zubożonym, natomiast Wody Polskie wzbogacone jego kosztem.

Jak już wyżej wskazano szczególnym rodzajem bezpodstawnego wzbogacenia jest tzw. świadczenie nienależne, o którym mowa w art. 410 k.c. Nienależne świadczenie odróżnia się od pozostałych przypadków bezpodstawnego wzbogacenia źródłem powstania. Do zaistnienia tego zobowiązania dochodzi bowiem w wyniku spełnienia świadczenia przez zubożonego,

a nie poprzez jakiegokolwiek inne przesunięcia majątkowe, niebędące świadczeniem. Jednocześnie zachodzi brak podstawy prawnej do świadczenia. W kodeksie cywilnym nienależne świadczenie jest tylko szczególnym przypadkiem niesłusznego wzbogacenia (art. 410 k.c.), co ma istotne znaczenie, bowiem przyczyną powstania roszczenia z tytułu nienależnego świadczenia pozostaje bezpodstawność („bez podstawy prawnej”) przesunięcia majątkowego, a zatem jego „niesłusność”. W konsekwencji, istotą bezpodstawnego wzbogacenia, a tym samym nienależnego świadczenia, jest to, aby doszło do przesunięcia majątkowego pomiędzy spełniającym nienależne świadczenie a beneficjentem tego świadczenia. Wynikiem tego przesunięcia winno być z jednej strony zubożenie spełniającego świadczenie, zaś z drugiej – przysporzenie po stronie przyjmującego świadczenie (por. wyrok Sądu Najwyższego z 21 listopada 1966 r., sygn. II PR 512/66, LEX nr 6075).

Zgodnie z dominującym stanowiskiem, na powodzie spoczywa ciężar dowodu w zakresie jego zubożenia, wzbogacenia pozwanego i związku między zubożeniem a wzbogaceniem. Natomiast na pozwanym ciąży dowód tego, że uzyskane przez niego wzbogacenie miało swoją podstawę prawną. W doktrynie wskazuje się, że jeżeli wzbogacenie nastąpiło bez woli powoda, to pozwany musi udowodnić, że przesunięcie miało podstawę prawną, gdyż co do zasady nie wolno nikomu rozporządzać cudzymi przedmiotami majątkowymi bez zgody uprawnionego. Jeżeli natomiast wzbogacenie nastąpiło zgodnie z wolą powoda, a zwłaszcza na podstawie czynności prawnej, to powód musi wykazać okoliczności świadczące o tym, że przesunięcie majątkowe jest nieuzasadnione, np. z powodu wadliwości czynności prawnej (Ohanowicz, „Niesłuszne wzbogacenie” 1956, s. 909, czy E. Łętowska, „Bezpodstawne wzbogacenie”, Warszawa 2000, s. 153).

Mając powyższe na względzie, stwierdzić należy, że to na powodzie spoczywał ciężar wykazania, że doszło do spełnienia przesłanek bezpodstawnego wzbogacenia. Województwo (...) wykazało, że zgodnie z przepisami kodeksu pracy, jak i ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne nie było zobligowane do zapłaty dodatkowego wynagrodzenia swoim byłym pracownikom, którzy zostali przejęci przez nowy zakład pracy – Wody Polskie. Ze zgromadzonych w aktach sprawy materiałów dowodowych wynika bowiem, że doszło do całkowitego przejęcia zakładu pracy, co z kolei wskazuje na odpowiedzialność nowego pracodawcy za zobowiązania powstałe jeszcze przed przejęciem całości zakładu pracy za jaki należy uznać (...) w R.. Powód spełnił bowiem świadczenie wyłącznie z uwagi na odmowę Wód Polskich wypłaty 13 wynagrodzenia, konieczność zabezpieczenia interesów byłych pracowników oraz celem uniknięcia kilkuset procesów sądowych.

Powód przedkładając potwierdzenia przelewów udowodnił wypłatę byłym pracownikom kwoty 688.120,07 zł tytułem dodatkowego rocznego wynagrodzenia, tzw. trzynastki, za rok 2017. Pozwany Wody Polskie nie przedstawiły dowodu przeciwnego, że wypłata 13. wynagrodzenia poszczególnym pracownikom była nienależna bądź należna, ale w innej wysokości. Zauważyć należy, że Wody Polskie przejęły akta osobowe wszystkich pracowników, którzy stali się pracownikami Wód Polskich z dniem 1 stycznia 2018 r. Znajdowały się w nich zestawienia urlopów wypoczynkowych, karty ewidencji obecności

w pracy, karty zasiłkowe oraz zestawienia zwolnień lekarskich. Pozwany kwestionując zatem roszczenie powoda co do wysokości był zobowiązany wskazać, któremu z pracowników dodatkowe wynagrodzenie zostało wypłacone nienależnie bądź w zawyżonej wysokości. Pozwany dysponując pełną dokumentacją i mając możliwość jej weryfikacji tego nie uczynił. Zauważyć bowiem także należy, że pracownicy ci są nadal pracownikami pozwanego, albowiem wezwanie ich w ramach ewentualnego uwzględnienia wniosku o dopuszczenie dowodu z ich zeznań miałyby zostać skierowane na adres pracodawcy, tj. na adres pozwanego.

Należy podkreślić, iż zupełnie bez znaczenia dla odpowiedzialności obu podmiotów pozostaje fakt, który z nich i w jaki sposób posiada lub może uzyskać środki na wypłatę dodatkowego wynagrodzenia rocznego. Nie jest bowiem rzeczą Sądu w niniejszej sprawie było badać możliwości płatnicze dotychczasowego i nowego pracodawcy. Okoliczność, że Wody Polskie nie posiadały środków finansowych na wypłatę dodatkowego wynagrodzenia, gdyż nie zostało to przewidziane w planie finansowym, nie może uzasadniać zwolnienia Wód Polskich z odpowiedzialności. Zauważyć należy, że powód w budżecie na likwidację również nie miał zabezpieczonych środków na wypłatę dodatkowego wynagrodzenia, gdyż nie przypuszczał, że pozwany uchyli się od ciążących na nim zobowiązań. Musiał zatem dokonać zmian w budżecie by dokonać wypłaty, albowiem przedłużający się bowiem spór pomiędzy (...) a Wodami Polskimi stanowił zagrożenie dla interesów pracowników i groził kilkuset procesami sądowymi o wypłatę wynagrodzeń, a tym samym wygenerowaniem dodatkowych kosztów procesowych.

Rację ma również powód twierdząc, że art. 23⁽¹⁾k.p. jest przepisem szczególnym w stosunku do art. 12 ust. 4 ustawy o finansach publicznych, a art. 12 ust. 4 ustawy o finansach publicznych określa jedynie sposób zadysponowania należnościami i zobowiązaniami zlikwidowanej jednostki, lecz ich nie kreuje. W tym zakresie musi istnieć odrębna norma prawa materialnego, z której będzie wynikało istnienie konkretnej należności lub zobowiązania (...) w R., za które w związku z jego likwidacją będzie odpowiadał Urząd Marszałkowski Województwa (...).

Jednocześnie Sąd nie znalazł podstaw do uznania, że żądanie powoda stoi w sprzeczności z zasadami współzycia społecznego (art. 5 k.c.). Zgodnie z art. 5 k.c. nie można czynić ze swego prawa użytku, który by był sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub z zasadami współzycia społecznego. Takie działanie lub zaniechanie uprawnionego nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony. Ujęte w art. 5 k.c. klauzule społeczno-gospodarczego przeznaczenia prawa i zasad współzycia społecznego należy traktować jako normy społeczne ogólne, odnoszące się do wszystkich możliwych przypadków, gdy powoływanie się na prawo podmiotowe nie stanowi jego wykonywania, lecz jego nadużywanie, które nie jest społecznie aprobowane i w związku z tym nie korzysta z ochrony prawnej. Za uznaniem powyższego na gruncie niniejszej sprawy nie może przemawiać fakt, że pozwany nie miał zabezpieczonych środków na wypłatę dodatkowych wynagrodzeń a powód traktował od początku to zobowiązanie jako zobowiązanie własne. Na podstawie dokumentów przedłożonych do akt sprawy nie sposób bowiem wysnuć takich wniosków. Pomiedzy stronami niewątpliwie doszło do zaistnienia sporu kompetencyjnego, który rozwiązać mogła jedynie interpretacja prawna przepisów, zwłaszcza że spór ogniskował się wokół zwrotu wypłaconych dodatkowych wynagrodzeń, które powstały w innym dniu niż były wymagalne. Kwestią sporną był także zakres przejścia zakładu pracy, czy nastąpiło ono w całości, czy w części. Sąd uznaje za słuszne i zasługujące na aprobatę twierdzenia powoda jakoby zobowiązanie winno być wykonane w określonej wysokości. Pracownicy bowiem uzyskali prawo do otrzymania dodatkowego wynagrodzenia. Gdyby nie otrzymali tych środków prawdopodobnie doszłoby bowiem do wszczęcia licznych procesów sądowych, które wygenerowałyby dodatkowe koszty, a jak wynika z powyższej argumentacji prawnej, kosztami zostałyby obciążony pozwany, jako podmiot zobowiązany do zapłaty trzynastego wynagrodzenia.

Z powyższych względów Sąd uznał żądanie pozwu wobec Wód Polskich za uzasadnione i zasądził dochodzoną kwotę wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 8 maja 2018 r., tj. od dnia następnego po upływie terminu do spełnienia świadczenia, który w związku z wystosowanym wezwaniem do zapłaty upłynął bezskutecznie w dniu 7 maja 2018 r., do dnia zapłaty. O odsetkach orzeczono na podstawie art. 481 k.c.

O kosztach postępowania Sąd rozstrzygnął na podstawie art. 98 k.p.c. oraz art. 108 § 1 zd. 2 k.p.c., uznając, że stroną wygrywającą sprawę w całości jest strona powodowa i rozstrzygając jedynie o zasadach poniesienia przez strony kosztów procesu, pozostawiając szczegółowe ich wyliczenie referendarzowi sądowemu, po uprawomocnieniu się wyroku w niniejszej sprawie.

Sąd jednocześnie nie znalazł podstaw do odstąpienia od nałożenia na pozwanego obowiązku zwrotu kosztów procesu powodowi, gdyż pozwany w żaden sposób nie uzasadnił i nie wykazał swojej trudnej sytuacji materialnej,

uniemożliwiającej mu ich poniesienie, ograniczając się jedynie do głośownego sformułowania wniosku o zwolnienie pozwanego od ponoszenia wszelkich ewentualnych kosztów postępowania w całości.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w wyroku.